

Corine Hartman

Als de dood

Karakter Uitgevers B.V.

Proloog

Eén moment denk ik dat het niet echt is gebeurd, dat ik midden in een van mijn nachtmerries zit, waaruit ik uiteindelijk gillend wakker word. Dan zit ik ergens klem, terwijl duistere schimmen met armen als vleesbaken traag en dreigend op me afkomen. Of ik verdrink, in troebel water waarin ik mezelf naar de bodem getrokken voel worden, met uitpuilende ogen. Op het nippertje ontsnap ik dan aan mijn gruwelijke lot, en het enige wat overblijft is een van angstzweet doorweekte pyjama. Maar dit is geen droom. Mijn lange jas wappert in de wind, en de koude, ijle lucht beneemt me de adem. Geen droom. Het ene moment keek ik nog in haar ogen, hield ik haar vast, en het volgende was ze weg, alsof ze nooit naast me had gestaan, aan mijn arm had gehangen, zich aan me vastklampend. Als ik wakker word zal niet blijken dat ze er nog gewoon is; nee, ze is weg. Voorgoed weg. Terwijl de bergtoppen langzaam verkleuren in de avondzon, realiseer ik me dat ik het daadwerkelijk heb gedaan. Mijn jarenlange frustratie, woede en onmacht heb ik verzameld in die ene duw. Kort maar krachtig, een fractie van een onomkeerbare seconde. Nooit, nooit had ik verwacht dat ik het zou doen. Ik heb erover gefantaseerd, over een leven zonder haar. Weg met het bezwaarde gevoel als ik er niet voor haar was, terwijl ik wist dat ze me nodig had. Allemachtig, ze is echt weg.

Ik zou me verlicht moeten voelen. Vrij. De verwachte sensatie van opluchting blijft echter uit. In plaats daarvan realiseer ik me dat als ik het vertel, mensen me zullen nawijzen, me veroordelen. In vroeger tijden hadden ze me vast gelyncht of gevierendeeld. Ik heb het gedaan, ik heb haar over het randje geduwd, een daad die ik met geen mogelijkheid kan goedpraten. Ik zal er nooit met iemand over mogen praten. Maar ach, zwijgen moet me weinig moeite kosten, het is een dubieuze gave die ik met de papepel ingegoten heb gekregen.

In gedachten hoor ik het weer. Het ongelooflijke geluid, en niet te vergeten die echo, van het hoge gegil, langzaam wegstervend in de diepte. Ik merk dat ik mijn schouders heb opgetrokken. Een slechte houding, volgens mijn moeder. Ma... O god, is het waar? Heb ik het echt gedaan? Na het vreselijke geluid is er geen opluchting, nee, er is nu slechts stilte. Geen vogels, geen auto's, geen stemmen. Niets. Een stilte die onverdraaglijk is, en ik heb de neiging om te gaan schreeuwen, mijn stem in de ruimte te laten galmen, al was het alleen maar om te merken dat niet alles hier dood is.

Ik heb honger. Is dat niet raar, om op zo'n moment aan eten te denken? Zou ze niet halverwege ergens zijn blijven hangen? Misschien heeft ze zich kunnen vastklampen aan een tak... Vastklampen, dat was toch niet voor niets een van haar meest ontwikkelde eigenschappen. Ik buig me voorzichtig iets naar voren. Alles om me heen is wit. Wit in ontelbare schakeringen, donker in de diepte, zilverachtig van dichtbij. Wat heeft ons in godsnaam bezielde om naar dit elitaire oord af te reizen, waar niets anders te vinden is dan sneeuw, sneeuw en nog eens sneeuw, terwijl niemand in de familie van skiën houdt, noch van die belachelijk lage, onmenselijke temperaturen?

Ik ga op mijn buik in de verse sneeuw liggen en schuif langzaam met mijn lichaam naar voren, tot mijn hoofd over de rand uitsteekt. Mijn hartslag versnelt uit pure angst voor wat ik mogelijk zal zien, en ik voel een stekende pijn in mijn ijsskoude vingertoppen. Er is geen enkel stipje rood van haar jas te bespeuren, zo ver mijn blik reikt. Ze

is weg, ze is echt weg. Nooit meer de verplichte wandelingen op de zondagmiddag, nooit meer die klagende stem. Heb ik eigenlijk wel een handje geholpen? Is ze niet zelf gesprongen? Ik heb het noodlot hooguit een zetje gegeven, misschien. Ik kan mezelf bijna wijsmaken dat het een ongeluk was. Bijna.

Gisteren zijn we naar het openluchtmuseum Museo della Grande Guerra sul Piccolo Lagazuoi geweest, op een van de bergtoppen waar in de Eerste Wereldoorlog flink is gestreden. Dat uitje, dat ik slechts in de letterlijke zin van het woord beschouw als een hoogtepunt, zal ongetwijfeld het laatste zijn geweest.

'Je had me gewoon met rust moeten laten, begrijp je?' schreeuw ik ineens. 'Ik werd er gek van. Ik werd knettergek van je!' En dat je nooit eens echt iets zei, denk ik erbij, dat was eigenlijk het ergste. Nooit liet ze iemand toe, nooit wist ik wat ik aan haar had. Praten over onbenulligheden, alledaagse onzin, tot vervelens toe, maar verder... Ik spuug over de rand, terwijl bittere tranen de huid van mijn wangen straktrekken.

De gevaarlijke rand jaagt me angst aan, nodigt tegelijk uit om naar voren te schuiven zodat ik nog iets beter de diepte in kan kijken. Het is een kwestie van balans. En van zwaartekracht, niet te vergeten. Een flinke beweging naar voren en ik schiet geheid het ravijn in, haar achterna. Zou dat niet de beste oplossing zijn? Kom dan... De diepte trekt aan me zoals een magneet ijzer aantrekt, als ik te dichtbij kom is er geen houden meer aan. Een fluisterende stem wil me verleiden. Kijk eens wat een verlokkelijke zachte tinten, en die rust... Een centimeter naar voren, dat kan makkelijk. Twee ook nog. Waar ligt het kritieke punt? De doodsangst komt eerder, denk ik. Nog een klein stukje?

Ineens schuif ik snel naar achteren. Mijn hart bonkt in mijn keel. Vriescou veroorzaakt vreemde kronkelingen in het menselijk brein, het wordt hoog tijd dat ik terugga. Pas als ik opsta en wegloop, merk ik dat ik mijn lip tot bloedens toe kapot heb gebeten.

I

Donderdag 30 december

Het is niet zo dat een rustperiode overbodig is; integendeel, ik heb een vakantie nog nooit zo hard nodig gehad als nu. Alleen, een week lang met min tien bivakkeren in een oud huis dat verwarmd moet worden met houtblokken, is niet mijn idee van vakantie houden. Helemaal niet als ik vanuit het huis, waar ik ook kijk, uitzicht heb op sneeuw, sneeuw en nog eens sneeuw. Bij vakantie denk ik aan terrasjes en cocktails. Aan een boek lezen naast het zwembad, met als enige interruptie het omdraaien van mijn lome lijf om eenzijdig bruinen te voorkomen. En toch sjouwt Thomas onze koffers die zwartgeteerde houten woning in, waar het daglicht nauwelijks binnen durft te komen.

Thomas en ik hebben de laatste jaren vrijwel geen dag vakantie gehad, en ik vrees dat ons jachtige leven zich genadeloos begint te wreken. De signalen waren overduidelijk. Op eerste kerstdag trok ik een verkeerde Brunello di Montalcino open. De gast wees de fles af, en terecht natuurlijk. Hij vroeg om een 2005, geen 2003. Een paar dagen later liet ik enkele fraai opgemaakte borden met hoofdgerechten uit mijn handen vallen, vlak bij de tafel van de gasten voor wie ze waren be-

stemd. Zomaar, zonder dat ik het drama voelde aankomen. Ineens lagen ze op de grond, en na een oorverdovend lawaai was het doodstil in het restaurant. Ik weet nog dat ik dacht dat de gasten misschien eindelijk de achtergrondmuziek zouden horen. Iets luchtigs was het. Vivaldi. Daar zat ik op mijn hurken, tussen een tamme duif met spitskool, orgaantjes, vanille en macadamia en twee lamsruggen met magnolia, hazelnoot en pastinaak. Verkoopwaarde bijna tweehonderd euro. Geestelijke schade onmeetbaar. Beide keren had ik me kort ervoor enorm opgewonden over Thomas' vreselijke gefoeter in de keuken, maar dat mag niet als excuus dienen, daarvoor zit ik te lang in het vak. Wat als er net die avond een Michelin-controleur te gast was? Geheid dat we dan volgend jaar onze zuurverdiende ster weer kunnen inleveren. Hoewel dat raar genoeg misschien juist de helft van onze problemen zou oplossen.

De laatste tijd droom ik steeds vaker dat ik niet meer normaal kan lopen. Het lukt me slechts dankzij een onmenselijke inspanning mijn linkerbeen bij het rechter te trekken, zodat ik totaal verkrampt mijn passen zet. Dat klinkt misschien niet erg verontrustend, maar zo voelt het in mijn nachtmerrie absoluut. Ik word raar aangekeken, verstoten uit de kudde – hoewel ik geen idee heb van welke kudde ik deel uitmaak – en eindig moederziel alleen in niemandsland. Maar dat is nog niet het ergste, het ergste is het verstikkende gevoel dat ik opgesloten zit in mijn lijf. Vervolgens word ik huilend wakker en draag de hele dag een onbestemd en loodzwaar gevoel met me mee.

Mijn moeder schuift met een ongeduldig gebaar haar rollator het huis in, en kijkt keurend om zich heen. Zij is misschien wel de belangrijkste reden om deze vakantie niet te willen, veel meer dan het deprimerende huis in de kou. Ik hoor het hout van de wanden kraken, alsof het protesteert tegen onze komst.

‘Dus hier zijn jullie jarenlang geweest in de vakanties,’ zegt Thomas, terwijl hij de koffers op de grond zet.

‘Gelukkig brandt de open haard al,’ zeg ik. De ergste kou lijkt uit het huis verdreven.

‘Dat hebben we te danken aan Paolo Moretti,’ zegt ma. ‘De huisbewaarder.’

Thomas neemt de kamer geringschattend in zich op. Als zijn blik zich verplaatst naar de keuken, zie ik hem echter goedkeurend knikken. ‘Gas, dat is in ieder geval iets.’

Ik probeer met een objectieve blik de kamer met open keukens te beoordelen, en constateer dat het er vooral duister is. Ik vraag me af waarom hij hierin heeft toegestemd, waarom hij zelfs aandrang op deze week.

‘Dat doe ik wel,’ zegt hij tegen mijn moeder, als ze aanstalten maakt om haar koffer op te pakken.

‘Ik neem natuurlijk de slaapkamer beneden,’ zegt ma, wijzend op een deur tegenover haar. ‘Kiezen jullie maar een kamer boven. Die aan de achterkant sluit aan op de badkamer, jouw oude kamer, Desiree. Maar die aan de voorkant heeft het mooiste uitzicht. Je weet het toch nog wel? Wat staan de planten er triest bij, daar heeft Paolo weinig aandacht aan besteed.’

Thomas loopt met de koffer achter mijn moeder aan, haar slaapkamer in, en ik herinner me dat ik daar als klein meisje wel eens naar binnen ging, ’s morgens. Dan sloop ik zachtjes naar beneden, de krakende traptreden vermijgend, en kroop tussen mijn ouders in hun grote bed. Het verbaast me dat ik dit nog weet; ik moet echt nog heel klein en onwetend zijn geweest.

Ik loop de trap op, en omzeil als vanzelfsprekend de tweede en de negende trede. Onder luid geknars open ik de deur naar mijn oude slaapkamer, waar ik twintig jaar geleden voor het laatst heb geslapen. Dat weet ik zeker, al is het lang geleden,

want later dat jaar overleed mijn vader, en daarna ben ik hier nooit meer geweest. Het ruikt er muf, net als in de woonkamer. Geen geur van vroeger, van herkenning, van familiale knusheid; alleen van ouderdom. Een plant in de hoek is op sterven na dood, en het bureautje waaraan ik ooit fantasiejurken tekende, is kleiner dan ik me herinner. Ik herken het schilderij aan de muur, waarop een jachttafereel is uitgebeeld. Met manskogesperen wordt een beer overmeesterd, het immense dier bezwijkt heftig bloedend onder zijn aanvallers. Hoewel ik erg blij zou zijn met iemand met een indrukwekkend wapen als ik door een dergelijk monster werd aangevallen, weet ik nog dat ik het altijd zielig vond, voor het beest. Misschien vooral omdat hij nooit rust kreeg, altijd maar die scherpe punten in zijn lijf had, jankend om genade, wanneer ik ook bovenkwam. Zelfs nu nog voel ik medelijden in me opkomen.

Alles zou anders zijn gelopen als mijn vader niet was verongelukt. Alles. Ik kijk uit het raam, en volg met mijn ogen een op de thermiek zwevende stearend, glorieus en heersend over zijn territorium. Tot mijn aandacht wordt afgeleid door een man, in het zwart gekleed, die in de achtertuin loopt te scharrelen. Zijn grote, ietwat kromme gestalte bezorgt me een unheimisch gevoel. Wat moet hij daar? Als hij plotseling naar boven kijkt, verschijnt er een cynische lach op zijn gezicht. Koude rillingen lopen over mijn rug. Heeft hij me gezien? Ik volg de figuur, tot hij achter het huis naast het onze uit mijn zicht verdwijnt. Even lijkt het alsof een koude windvlaag zachtjes langs mijn wang blaast. Ik huiver, blijf kijken, maar zie hem niet meer. Wel valt mijn blik op de glanzende jeep die op de oprit bij de burens staat. Hoog op de wielen, een Italiaans kenteken, met een feloranje sticker van een autoverhuurbedrijf op de zijkant.

Menigeen zou een gat in de lucht springen bij het vooruitzicht van een week in de sneeuw, met alles wat je van een win-

tersportgebied mag verwachten binnen handbereik. Ik niet. Ik ben dan wel aan vakantie toe, dit is noch de plaats, noch het moment. Steekhoudende argumenten om te weigeren werden echter niet geaccepteerd.

‘Ik wil mijn vijfenzeventigste verjaardag met jullie in mijn huis in Cortina vieren,’ zei ma ineens, ergens in november. ‘Een weekje eruit.’

Een week? Ik verslikte me in een slok thee. Eens per maand een uur, anderhalf als ik erg mijn best doe, langer houd ik het nooit vol in haar bedompte appartement. Thomas krijg ik soms met pijn en moeite mee.

‘Cortina? Hoe... waarom?’ vroeg ik.

‘Omdat ik er dit jaar nog niet ben geweest.’

Zeven hele dagen? Ik rekende snel... zo’n honderd zestig uren in haar nabijheid! ‘En hoe moet het dan met Petrus?’

Alsof de rood-wit gevlekte kat mijn tegenwerping wilde onderschrijven, begon het beest plotseling klaaglijk te miauwen.

‘De buurvrouw wil hem voeren, dus dat is geen probleem.’

Weg excuus om niet te gaan.

‘De zaak.’ Opgelucht haalde ik adem. Natuurlijk, hoe kon ik die vergeten? ‘Zo vlak na de feestdagen? Dan is het een vreselijke bende overal, de boekhouding moet gedaan worden, ik weet niet of...’ probeerde ik.

Thomas viel me in de rede. ‘Ik vind dat we na al dat zwoegen een week vakantie dik hebben verdiend. Vorig jaar was het de weken na Kerstmis belachelijk rustig, dus het is de ideale tijd om er even tussenuit te gaan.’

Ik hapte naar adem. We hadden een dag eerder nog geconcludeerd dat we er de komende tijd hard aan zouden moeten trekken, en dan nu een week ertussenuit? Hij had vanaf het moment dat we bij ma binnen waren gekomen bedrukt in zijn koffie zitten staren, alsof hij daar zijn lach in had laten vallen. Een lach, overigens, die hij al veel langer kwijt leek te zijn en

alleen tevoorschijn wist te toveren als een gast hem persoonlijk wilde bedanken voor het exquise diner.

‘Ik meen het,’ zei hij. ‘We werken ons elke dag uit de naad, en hoe lang is het geleden dat ik iets anders heb gezien dan de vier muren van die keuken? Nee, het is een geweldig idee van je moeder. We gaan.’

2

De kilometerslange Dolomietenweg naar onze eindbestemming, Cortina d'Ampezzo, was precies zoals in mijn herinnering: enorme rotsformaties die op ons neer leken te kijken, waaruit soms iele, dan weer stevige punten omhoogstaken. Terwijl ma vanaf de passagiersstoel een poging ondernam om Sophia Loren te imiteren in haar rol als verveelde rijke vrouw die een autoritje maakt in *Ieri, Oggi, Domani*, staarde ik vanaf de achterbank naar rotsspleten die nevelpluimen leken uit te spugen, zo wonderlijk en mysterieus, dat zwijgen de enige gepaste reactie was, en ik hoopte vergeefs dat mijn moeder ook tot dat inzicht zou komen. Tussen de overweldigende bergen bespeurde ik soms ineens felgroene weilanden, licht getinte larikshagen en donkere naaldbossen. Met hier en daar een gehucht tegen de steile hellingen. Plekken waar de wereld met haar overstromingen en droogte, luxe- en voedselproblemen niet leek door te dringen. Jaloersmakend? Of zou ik na een week gillend op zoek gaan naar de beschaving?

Het uitzicht vanuit de auto op het mondaine Cortina leek me in al die jaren eveneens weinig veranderd; in de omgeving met de immens hoge bergtoppen lag het dorp daar ineens in

het dal, met als niet te missen trotse middelpunt het witte kerkje met het lichtblauwe dak.

‘Zo, je moeder is gesetteld,’ zegt Thomas, terwijl hij met een zucht onze koffer neerzet.

‘Was ze aan het zeuren?’

‘Moe van de reis, als je ouder wordt gaat alles niet meer vanzelf, we kwamen zelfs nog uit bij *Hamlet* en de tragische dood van Ophelia.’

‘De vergeten actrice in haar kwam weer tot leven,’ zeg ik, weidse gebaren makend, alsof ik een poëtische tekst voordraag.

‘So what? We zijn er. En ze hoeft alleen nog maar haar kleren uit te pakken. Hoewel ze daar waarschijnlijk nog een flinke klus aan heeft.’

‘Hoezo?’

‘Volgens mij heeft ze voor een maand spullen meegenomen; die koffer was bijna niet te tillen.’

Ik mag dan sarcastisch doen over de actrice in ma, er schuilt zeker een kern van waarheid in mijn opmerking. Ma heeft tot op relatief late leeftijd respectabele successen geboekt op het toneel. Toen mijn vader overleed – ma was toen midden vijftig – beëindigde ze haar carrière. Zonder zijn liefde en applaus durfde ze het podium niet meer op. Dat houd ik mezelf tenminste voor om mijn geweten te sussen.

‘Slapen wij hier?’ vraagt Thomas, terwijl hij de vering van het bed test. ‘Beetje smal.’

‘Dan nemen we de kamer aan de voorkant.’ Ik ben blij dat het bed hem niet bevalt. Om een onduidelijke reden stuit het me tegen de borst om samen mijn oude slaapkamer te betrekken, en dat heeft met de twijfelaar niets te maken. ‘Vanwege het grotere bed, natuurlijk. En het mooiere uitzicht.’

‘Of wil je dat ik hier slaap en jij in die andere kamer?’

‘Nee hoor.’

Thomas staat op. ‘We moeten er een relaxte week van maken. Naar buiten, de koude vrieslucht inademen. We gaan klimmen, het is lang geleden dat we tijd voor onszelf hebben gehad. Het zal ons goeddoen.’

‘Neem jij de koffer mee?’

‘Hoezo, jij bent toch nog niet bejaard?’

Ik slik iets weg, zeul de koffer naar de kamer aan de voorkant en begin met uitpakken. Ik leg ondergoed in de la van een kast en hang vesten en broeken op. De kastdeuren laat ik openstaan, in een poging de doodse geur eruit te verjagen.

Thomas is me gevolgd. ‘Even niks aan mijn hoofd.’ Hij laat zich op het bed vallen. ‘Dit is tenminste breed genoeg. Je maakt je toch niet druk over het restaurant, tenminste niet of de brigade zich zal redden? Ik heb bedreigd dat ik iedereen ontsla als ik klachten hoor, dus o wee als ze deze vakantie voor ons verzieken.’ Hij grijnst, en spreidt zijn armen uit. ‘Wat een donker hol is dit.’

‘Het is maar voor een week.’

‘En die zullen we zinvol benutten.’

Ik knik. ‘Alles komt goed.’ Misschien wil ik vooral mezelf geruststellen.

Zijn vingers trillen een beetje, zie ik, en in een reflex pak ik zijn handen. Gouden handjes, als ze bezig zijn met gerechten, die de naam kunstwerk verdienen. ‘Jij hebt de afgelopen tijd ook veel te hard gewerkt, je hebt rust nodig.’ Als hij mijn toenaderingspoging niet beantwoordt, laat ik zijn handen aarzelend los. Niet bij de pakken neerzitten. We zullen het beste ervan maken, op zijn minst energie tanken voor de komende tijd, waarin we alle zeilen zullen moeten bijzetten om ons restaurant voor de ondergang te behoeden. Door mezelf dat herhaaldelijk voor te houden, wil ik erin gaan geloven.

‘Als je nog niet depressief bent, dan word je het hier wel,’ zegt Thomas. ‘Lekker plaatje ook, om bij in slaap te vallen.’

Door het schamele licht dat de kamer binnenkomt heb ik nog weinig gezien van het interieur, maar nu mijn ogen wenen aan het duister schrik ik van het schilderij aan de muur. Wie heeft in godsnaam de prenten uitgezocht die hier hangen? De stervende beer op mijn oude kamer, die herkende ik, maar dit schilderij komt me niet bekend voor, en ik ben blij dat ik het vroeger nooit heb gezien. Het is een afbeelding van een man die levend gevild wordt. Ik vermoed als straf voor een misdaad die hij heeft begaan; hij is vastgebonden en op de achtergrond kijken wijs en belangrijk ogende mannen in lange zwarte jurken toe. Het onderbeen van de man is al helemaal ontdaan van vel, en op andere plekken – een bovenarm, zijn borstkas – wordt een begin gemaakt met sneeën in zijn lijf.

‘Haal het alsjeblieft nú weg,’ zeg ik, terwijl ik mijn hoofd afwend, ‘het is walgelijk.’

3

Thomas en ik verwijderen de lakens die ter bescherming over de meubels liggen, sluiten gas en elektriciteit aan, gooien blokken hout op het vuur en stellen tv-zenders in. Dat laatste doe ik zelf, wanneer Thomas het apparaat met geen vinger meer wil aanraken. Op het moment dat hij de stekker in het stopcontact drukte, kreeg hij een oplawaai, zei hij, waar hij nu nog van natrilt. Wat de schok veroorzaakte weten we niet, maar inmiddels lijkt alles probleemloos te functioneren. We hebben geen zin meer om boodschappen te doen. Gelukkig hebben we daarop gerekend; de voorraadkelder is gevuld met meegebrachte etenswaren en ingrediënten die in de restaurantkeuken overbodig waren, zodat we niet omkomen van de honger, mocht er een sneeuwstorm losbarsten. Ik huiver, en probeer mezelf met mijn handen warm te wrijven. Het idee niet meer naar buiten te kunnen staat me onmiddellijk tegen.

‘Ik ga kabeljauwfilet met zeesla en aubergine maken,’ kondigt Thomas aan. ‘Het is vijf uur geweest, ik rammel.’

Over één onderwerp hebben we in ieder geval nooit discussies: koken. Toen we elkaar net kenden heb ik een goedbedoelde poging gedaan met gebraden kippenpoten, die hij

prompt aan de kant schoof en betitelde als mislukte kippensoep. Op dat moment besloot ik nooit meer voor hem te koken, en dat vond ook hij een verstandig besluit, zij het om een geheel andere reden.

Terwijl ma tv-kijkt, steek ik kaarsen aan en zet een raam op een kier. Ik adem de ijskoude buitenlucht in, en krijg zin in een sneeuwwandeling. Later, misschien. Eerst dit huis een beetje van ons maken, voor zover dat in mijn vermogen ligt. Als ik spinrag uit een hoek van het plafond verwijder, laat ik per ongeluk een fotolijst omvallen, en een moment sta ik stil bij de aanblik van mijn ouders en mijzelf, drie decennia geleden. Een mysterieus lachend dertienjarig meisje – ja, toch wel een echt meisje, met die lange zwarte haren en het hartvormige gezicht – dat probeert een zo onafhankelijk mogelijke indruk te wekken. Een meisje dat allesbehalve zit te wachten op een suffe foto van zichzelf en haar ouders, hoewel ze speciaal voor de gelegenheid mascara heeft opgedaan, en liever haar eigen fantasiewereld met mooie vrouwen in adembenemende avondjurken creëert. Dat is tenminste wat me bijstaat van mijn puberjaren.

Ik merk dat ik moe begin te worden. We zijn hier in twee dagen naartoe gereisd, met een overnachting in de buurt van München; vandaag hebben we de laatste driehonderd kilometer afgelegd. De rit viel achteraf mee, ondanks gladheid en een file, maar alle voorbereiding en stress om überhaupt weg te komen breken me nu kennelijk op.

Ik schenk drie glazen Tapiz Reserva in. Het is een van Thomas' favorieten, een mix van cabernet sauvignon, malbec en merlot. Zonder twijfel een topwijn, maar een die het in ons restaurant niet goed wil doen, terwijl Thomas me juist heeft aangespoord er meerdere dozen van in te slaan.

'Hoe lang is hier niemand geweest?' vraag ik aan mijn moe-

der, terwijl ik haar een glas geef en ga zitten. Het donker eiken schrootjesplafond lijkt op me af te komen, en als ik naar de wand achter de tv kijk, staar ik recht in de ogen van een hert. Ik was het beest vergeten, maar nu ik het weer zie, herinner ik me dat ik vroeger ook al een hekel had aan die glazige ogen, die me overal lijken te volgen. De opgezette kop van het dier is inclusief kolossaal gewei dominant aanwezig en ik verlang naar onze lichte woonkamer in Bergen, met een luchtige Renoir-reproductie aan de muur.

‘Een jaar. Vorig jaar ben ik immers met mijn zus geweest, vlak voor ze stierf. Het is raar, hoor, nu heb ik helemaal niemand meer.’

En ik dan?

‘De laatste maanden, toen ze in dat verpleeghuis was... Maar ik kom hier nog steeds elk jaar, dat weet je toch wel?’

Ik knik. ‘Ik dacht dat er verder misschien ook wel eens iemand kwam.’

Ze schudt haar hoofd. ‘Alleen Paolo. Maar aan de planten te zien is hij niet vaak geweest.’

Ik ga naast haar zitten en kijk met haar mee naar de tv. ‘Wat ben je eigenlijk aan het kijken? Een oude Sissi-film? Má!’

‘Ik droomde ervan in zulke jurken te mogen rondlopen, en zo beroemd te zijn. Ik was altijd jaloers op Romy Schneider.’

‘En dan was ik jaren geleden door de punt van een hek gespietst, lekker hoor.’

Ma reageert niet op mijn grap en kijkt op haar horloge. ‘Ik neem mijn medicijnen altijd na de boterham, om halfzes. Het is nu al kwart voor.’

‘Neem ze dan alvast. Zal ik ze voor je pakken?’

‘Ik moet ze na het eten nemen.’

‘Dan wacht je even, dat geeft toch niets?’

‘Ze zitten in mijn tas. Waar is mijn tas?’

‘Geen idee, waar heb je hem neergezet?’

Thomas onderbreekt onze woordenwisseling met een hartgrondige vloek.

‘Wat is er?’ vraag ik.

‘Ik schoot uit met de dashi,’ antwoordt hij.

‘Dat zal toch wel meevallen.’

‘Nee, dat luistert vreselijk nauw. Hè, verdomme!’

Ik schrik als hij met veel lawaai bestek op het aanrecht smijt. Hij loopt kwaad weg, iets brommend over douchen. Snel ontferm ik me over de vis. Thomas en ik verschillen totaal qua kookideeën, voor zover ik daar ideeën over kan hebben met een chef-kok als partner. Ik houd van eenvoud en verse, eerlijke producten, waarin iets verrassends is verwerkt om de zintuigen te prikkelen. Thomas pakt echter graag overweldigend uit en ik moet eerlijk toegeven dat we zonder zijn fantasierijke creaties, waarin hij al zijn passie legt, nooit die ster hadden gekregen. Zonder een overdaad aan smaken en ingrediënten, integendeel, moet ik eigenlijk zeggen, tovert hij de meest bijzondere gerechten tevoorschijn, en soms kan ik in vervoering raken van de gedurfde combinaties die hij creëert. Proeven, zegt hij altijd, proeven is het geheim van de kok. Daarom is het wrang dat we juist sinds we onze ster hebben veroverd, financieel de touwtjes niet meer aan elkaar kunnen knopen. Natuurlijk, de prijzen van de gerechten zijn verdubbeld, soms zelfs verdrievoudigd. Maar we hebben ook zwaar geïnvesteerd. In wijn, in ervaren personeel, en in het kweken van onze eigen groenten en kruiden, zodat wat we ’s morgens oogsten, ’s middags op het bord ligt. En niet te vergeten een stijlvolle inrichting waarin *tout* bekend Nederland zich thuis kan voelen. Het groeit ons boven het hoofd. Het is alsof we in een achtbaan zijn gestapt en geen idee hebben of het karretje in sneltreinvvaart linksom, rechtsom, naar boven of naar beneden zal kantelen. Of dat we eruit geslingerd zullen worden.

‘Zeg, die Thomas van jou...’

Ik dwing mezelf rustig te blijven en slaak een diepe zucht. Die aanloopjes ken ik. Ze worden steevast gevolgd door kritiek of vormen een bruggetje tot een uitweiding over een van haar rollen. ‘Ja? Wat is er met Thomas?’

‘Hij mag dan lekker kunnen koken, maar moet dat met vloeken en smijten? Hij lijkt wel een over het paard getilde acteur.’

Hoeveel uren waren het ook weer? Te veel. Geen aandacht besteden aan haar vileine opmerking. Welke wijn zal ik erbij serveren? Ik heb een paar doosjes meegenomen, restanten van het afgelopen zomerseizoen die de gasten allang niet meer willen drinken, en enkele wijnen, zoals de Tapiz Reserva, die om onverklaarbare reden slecht lopen. Ik kies voor een Oeil de Perdrix uit 2006. Een lichte, subtiele rosé die bij veel gerechten past, dus hij moet bij de kabeljauw ook prima kunnen, hoewel ik liever de rode zou doordrinken, omdat die warmer is.

Soms verbaas ik me over de switch van kledingontwerpster naar gastvrouw en sommelier, en de vanzelfsprekende manier waarop ik die grote stap heb gezet. Ik moet eraan denken terwijl ik een kurkentrekker zoek, en blijkbaar ben ik er met mijn gedachten niet bij, want als ik in een la grijp, haal ik mijn rechter wijsvinger open aan een vleesmes. Het bloed druppelt ogenschijnlijk langzaam uit een oppervlakkige snee, maar binnen enkele ogenblikken lijkt het een ware veldslag op het aanrecht, omdat ik een pleister of doekje zoek. Ik houd mijn hand boven de wasbak. ‘Ma, zijn er pleisters hier? Of heb je een papieren zakdoekje voor me?’

Als mijn moeder ziet waarvoor ik die nodig heb, komt ze in actie. Iets te snel, en ze struikelt bijna over een kleed. Gelukkig gaat het net goed en ze weet er nog een charmante draai aan te geven door te doen alsof ze een diepe buiging maakt voor een denkbeeldig publiek. Even later open ik met een ingepakte vinger alsnog de fles, terwijl ik me afvraag of Thomas zich nog met de kabeljauw zal bemoeien.

Nadat we elkaar leerden kennen ben ik een jaar doorgegaan als ontwerpster, tot zijn plan om een eigen restaurant te beginnen serieuze vormen aannam en we gingen samenwonen. We verbouwden een oud, leegstaand pand in hartje Bergen, de plaats waar ik ben geboren en getogen, gingen boven de zaak wonen en werden de trotse eigenaars van restaurant La Belle Vie. Ik nam onmiddellijk de rol van gastvrouw op me. Het had wel iets, vond ik, samen een bedrijf runnen, en Thomas overtuigde me ervan dat de gasten liever de eigenaars aan hun tafel zien om de bestelling op te nemen en het eten uit te serveren dan de zoveelste stagiaire. Bij gastvrouw paste de functie van sommelier en dus verdiepte ik me in terroirs, druivensoorten en de Oude en de Nieuwe Wereld en werd gediplomeerd vinoloog. De taken waren verdeeld, ons restaurant kreeg naam en personeel, en na zeven jaar harde arbeid werden onze inspanningen beloond met een Michelinster. En nu... Ik haal diep adem. Niet aan denken. Lekker eten, goede wijn, en het restaurant is ver weg. Ik proef een stukje kabeljauw. De vis is heerlijk mals en erg smaakvol, hoewel de dashi inderdaad ietwat prominent aanwezig is.

‘Is het klaar?’ Mijn moeder reikt haar hals tot boven de pannen en snuift. ‘Ruikt goed,’ zegt ze. ‘Kunnen we eindelijk eten?’

Ik observeer haar, terwijl ik placemats en bestek op de ronde houten tafel schik. Mijn moeder is nog steeds mooi op haar bijna vijfenzeventigste, de jaren hebben haar met elke rimpel weinig van haar schoonheid afgenomen. Haar lippen zijn nog steeds vol, haar ogen sprekend, en ze ziet eruit om door een ringetje te halen, met haar opgestoken lange haren en perfect gesneden jurk. Ik zou kunnen zeggen dat ze haar jarenlange mode- en kledingkennis nog steeds toepast, maar eerlijk gezegd geloof ik dat ze er ook zo zou uitzien als ze bonsaiboompjes had gekweekt. ‘Chic’ is een woord dat voor haar lijkt uitgevonden, en vroeger voelde ik me altijd lomp en onhandig in

haar nabijheid, zeker als ik haar blik zag als ik mijn spijkerbroek droeg, een die vaal was en waar ik zonder haar bemoeienis dag en nacht in zou wonen. Volgens haar had ik absoluut geen smaak; ik verfde mijn haren tot haar afgrijzen nog zwarter dan ze al waren, droeg de pony te lang, ik liep ‘alsof je jezelf door het leven sleept’, zoals ma het zo fijntjes kon zeggen; afijn, ik geloof dat ik een dagboek heb gevuld met mijn uiterlijke jeugdzonden. Ik herinner me dat een vriendin in die tijd zei dat ik alleen maar modeontwerpster wilde worden om te bewijzen dat ik wel degelijk iets van mijn ouders’ genen in me had.